

особливості їх такі: фонетичні (тверда вимова [p]: [pa]сно; наявність поряд з ри-, ли- [ep],[el],[ir],[il]: к[ep]ниця замість криниця; відсутність подовженого приголосного в іменниках середнього роду: [жит'є]), морфологічні (поширення закінчень –ови,-еви у давальному відмінку іменників II відміни: братови, коневи; наявність застарілих займенників при дієсловах: питав го – питав його; наявність залишків давньої форми дієслів минулого часу та майбутнього часу: пішли-сьмо, меш робити – роби-тимеш), лексичні (вуйко – дядько по матері, стрий – дядько по батьку, плай - гірська стежка, легінь – юнак, газда – господар, газдиня – господиня, grindжолі – дерев'яні санчата, кресаня – капелюх, любаска – коханка, файний – гарний тощо).

3. До південно-східного наріччя входять діалекти Полтавщини, Харківщини, Донеччини, Луганщини, Дніпропетровщини, Херсонщини, Запоріжжя, південно-східні частини Київської, Сумської, Кіровоградської, Одеської, східну частину Черкаської та південну частину Миколаївської областей. До цього наріччя належать говори Середньої Наддніпрянщини, що є основою літературної мови.

Особливості південно-східних діалектів такі: фонетичні (пом'якшення шиплячих [курч'ати]; пом'якшення звука [л]: [бул'и], [кал'ина]), морфологічні (вживання дієслів II дієвідміни із закінченням –е: ходе замість ходить; уживання стягнених форм дієслів 3-ї особи однини теперішнього часу: пита замість питає), лексичних (утлий – кволий, жабууриння – водорості, скот – худоба, жалива – кропива, зобува – взуття, кура – заметіль, тремпель – плічки для одягу, сявка – хуліган, чинка – бритвене лезо, кіндейка – маленька кімнатка, лайба – велосипед тощо).

Зараз у світі спостерігається тенденція до пошанування діалектів – мов «малої батьківщини». Діалектизми використовуються в художній літературі для створення місцевого колориту.

Рідкозубова Г.
НТУ «ХПІ»

ФРАЗЕОЛОГІЗМИ ЯК ЗАСІБ ПІЗНАННЯ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ

Для людей, що вивчають іноземні мови, одним з джерел пізнання є, безперечно, фонд фразеологізмів. Актуальність роботи полягає в тому, що вивчення фразеологізмів дозволяє не тільки значно розширити лінгвістичну компетенцію, а ще й пізнати особливості культури та історії.

Фразеологічні звороти різні за своїм походженням. Багато з них перейшло в літературну мову з метамови представників різних професій. В основі деяких фразеологічних зворотів – факти минулої історії (голо як би татари пройшли), а також легенди і факти античної історії (Авгієві стайні). Деякі фразеологізми перейшли з релігійних книг (шлях на Голгофу). До фразеології належать і народні прислів'я (не слухав тата – послухаєш ката), приказки (на добрий цвіт бджола летить), яскраві та влучні «крилаті» – вирази письменників, вчених, громадських діячів (світ ловив мене, та не спіймав – Г. С. Сковорода).

Для людей, які вивчають іноземну мову, фразеологізми є складними для перекладання. Перекладати їх дослівно – неможливо (As cool as a cucumber (холодний як огірок) – спокійний, як удав; In hot water (в гарчій воді) - бути в турботах, клопотах). Тому для правильного використання кожного фразеологізму в мові необхідно знати таке: 1) форму, в якій він вживається, а також його лексичні, структурні й інші варіанти; 2) його основний зміст і різні додаткові значення, у тому числі стилістичне забарвлення; 3) можливість його зміни, тобто міру його формальної і смислової стабільності; 4) ситуацію або контекст, в яких доречно застосування даного фразеологізму.

Отже, знайомство з деякими загальними рисами, властивими всім стійким фразам або окремими їх розрядами, полегшить розуміння іноземної мови. Але в кожній мові є такі фразеологізми, які не перекладаються на інші мови, це пов'язано з національними особливостями. Тому фразеологізми і визначили терміном «ідіома», що в перекладі з грецького означає «своєрідна». Саме завдяки таким своєрідним і неповторним фразеологізмам можна пізнати культуру певного народу.

Ріндап-Лонгс К.
НТУ»ХП»